

IV. évfolyam, 97. szám.

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre - - - - - 12 korona
Félévre - - - - - 6 korona
Negyedévre - - - - - 3 korona
Egyes szám ára - - - - - 12 fillér.

Megjelenik vasárnap és csütörtök reggel.

HATÁRŐR

= UJVIDÉK, 1908. =

december 3. csütörtök

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Ujvidék, Petőfi-utca 47. szám.,
ahová a lap szellemi és anyagi részét
illető közlemények intézendők.
Ilyen közleményeket és megkereséseket
lapunk nyomdája is elfogad.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA

Lapvezér: Teleki Arvéd gróf.

A harckeverők.

Ujvidék, 1908. dec. 1.

Felvonultak tehát — csatára! A város mostani kormányzatával, a kormányzati rendszerrel ők nincsenek megelégedve. Le kell dönteni az uralmon levő pártot. Itt az idő, most vagy soha!

Akármenyire bizarrnak, magyarul mondva furcsának hangzik, amit itt leírtam, de megtörtént. Harcba álltak. A Cátók. Városunk megmentői. A nagynevűek. A nép, a város lakosságának igaz, hamisítatlan vezérei. A hivatottak. Nekik nem kellene a függetlenségi és 48-as párt, illetve a koalíció által ajánlott és felállított jelöltek, mert ezek mind elveiket és ígéreteiket szegre akasztották.

„Az élelmi-, lak- és más uzsora a mostani rendszer alatt megsokszorozódott. A kereset pedig minden vonalon csökkent. Észtelen gazdálkodásukkal pedig újabb száz és száz ezreket számláló terheket raktak a lakosság vállaira“. No hát ilyen párt ellen állást kell foglalni. *Harcba* indulni. És tényleg neki indultak — a falnak. Két külön kolonneban, két külön hadosztalban vonultak fel, de egy céllal: az uralmon, az óriási többségben levő függetlenségi, illetve koalíciós párt megbuktatására. Be akarnak jutni a közgyűlési terembe, a mostani városi képviselők helyére.

De hát nézzük csak, kik is álltak harcra. Az egyik hadosztalban küzdenek Varsányi Lajos vezetése alatt azok, akik *részben* szintén függetlenségieknek vallják magukat — de mert a hivatalos listán szereplő 11 jelölt közt ott szerepel Jójárt János ref. tanító és Szabó Lajos gazdálkodó, nekik *egy sem kell* — azaz csak kettő kell a 7 betöltendő helyre. Ez a kettő is csak azért, hogy listájuk kicsit szebben fessen és a beavatatlan választók esetleg hivatalosnak gondolhassák listájukat. Nem mondom, hogy nincs köztük derék, arravaló ember, de hát hol a pártfegyelem, hol az elvekhez való ragaszkodás, ha inkább széthuzást teremtenek fellépésükkel, mint hogy személyes ambíciójukról lemondjanak. Ezek közt jelölve van, vagyis a Varsányi-listára került Gerich István kereskedő, dr. Königstädter Ottó ügyvéd. Szó sincs róla, ha a pártban, a koalícióban némi tevékeny-

ségtükre fognak hivatkozhatni — egészen helyénvaló lehet a képviselőtestületbe való beválasztatásuk. De eddig legfeljebb csak a *párton kívüli* tevékenységükről lehetne megemlékezni. Tessék a párt munkájában könnyű és nehéz időben egyaránt részt venni: igen jó jelöltek lehetnek... 3 év múlva. De most küzdenek még a *párt mellett* mint köz-katonák.

A hadosztal vezetőjét, Varsányi Lajost pedig külön ajánlom a választók figyelmébe, mert ő bizonyára *csak azért akar* bekerülni Ujvidék szab. kir. város képviselőtestületébe, mert most várja a „*kifogásolt*“ kormány intézkedését, határozatát a nemrég beadott ama kérvényére, hogy a Temesmegyében telepítésre szánt kincstári földekből neki jutandó 24 holdas parcellába mint egy nagy város képviselője üljön bele. Hogy tehát jogcímet vigyen magával a telep-község *birói* állásához.

De lássuk az *érdekesebb* hadosztalot, a *nemzetközi szocialisták* csapatját.

Vezértük Zsivánovics Gábor, az ujvidéki szociáldemokrata őrszem. A demokráta plakátok ragyogó tollu stílus-tája. A hivatásos politikus. Hivatásos azért, mert politizálását megfizetik. A munkások heti pártadójából kapja fizetését. Ez legalább haladás a közéleti szereplés terén. Politikai tevékenységet aprópénzre váltani, még eddig egyetlen egy politikai pártnál sem volt lehetséges. A szociálnak kellett ezt a világfelforgató új dolgot felfedezni. De Zsivánovics megszolgálja a havi 80 forintját. Már városi ügyekben is felvonultatja pártját. Vasárnap volt az ez irányban rendezett első „Nagy nyilvános népgyűlésük“. A leglátogatottabb külvárosi korcsmában, a függetlenségi és 48-as párti zászlótartó Brezina korcsmájában. Ezen pedig nem kell csodálkozni, mert annyira még nincsenek a mi szociálnak itt Ujvidéken, hogy tagjaik sorába már választó joggal bíró korcsmáros is beállt volna. Tehát megalakultak a mi szociálnak, mint városi ellenzék. Cikkünk elejére írtuk, hogy mi indította őket szervezkedésre. A sok felsorolt ok közül csak egyet nem értünk. Miért panaszoznak, fájjalják, hogy a helybeli függetlenségi és 48-as párt elveit szegre akasztotta? Bizonyára, mert most ők ezeket az elveket le akarják onnan venni. Nem lehet ez másképp. Csak meg kell nézni a vasárnapi nagy népgyűlésen egyhangú lelkesedés-

sel jelölt elvtársak listáját. Zsivánovics, dr. Krno Milos, Braun Károly borbély, Pap Bálint közművesegéd, Weisz Adolf szabó, Szlivka István kömives, Erdős András asztalossegéd. Csupa kipróbált régi függetlenségi harcos!! No hát elég a tréfából. Ez a vasárnapi nagy gyűlés és jelölés visszaélés közönségünk jóízléssel. És nehogy mi is ezen jóízléssel ellen-
tétbe jussunk, hát nevétséges akciójukat még arra sem érdemesítjük, hogy legből kapott vádjaikkal vitába bocsátkozunk. Nincs kivétel. Ha csak béka-egérharc módjára, a brekegő békákkal nem. Majd ha a hazafias adófizető polgárság bár csak legkisebb rétegének nevében is fognak egyszer szerepelni ezek a szociálnak, akkor szóba állunk velük. Addig csak megelégszünk azzal, hogy róluk, mint a társadalmi bajok egyik legkirívóbbjáról, megemlékezzünk. De ennél többet nem érdemelnek. Mindezeket megírván, nyugodtan néztünk a 15-én megejtendő városi képviselőválasztás elé, melynek várt jó eredményét nem lesz képes befolyásolni az a béka-egér harc, melyet ők minden áron megüzentek.

A legvérzőbb seb.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszternek az országgyűlésen elhangzott nagy-
érdekű felvilágosítása, az amerikai kivándorlás ügyében egy interpellációra adott válasza, — széles köröknek, mondhatnók az egész magyar közvéleménynek figyelmét odairányítják az ország levérzőbb sebére, a *kivándorlásra*. Valóban milliárdokra megy az a nemzeti tőkevesztés, melyet a hazai kivándorlás okoz és koránt-sincs kiegyenlítő azokkal a pénzekkel, amelyeknek a felvidéken csak legendás híre van, hogy egy-egy szerencsésebb kivándorló itthon hagyott családjának mennyi pénzt küld haza. A hir szárnyán egy kis amerikai pénz ezrekre nő és nem csalódunk, ha a kivándorlás okát ebben találjuk leginkább.

Ha Amerikában mindenkinek olyan rózsásan menne a dolga, akkor miképpen történhetné meg az, hogy a legutóbb is 10,000 magyar honfitársunk jött haza a duzzadó reménység földjéről, Amerikából. 10,000 magyar, akik busan, csalódottan és azzal a szilárd elhatározással jöttek haza, hogy magukat még egyszer lóvá tenni nem engedik.

BOGDÁNY

és TÁRSA

UJVIDÉK,
Tökölly Imre-utca 11. sz.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás és világítás berendező vállalat. Telefon 219.

Főtelep: Budapest, VI., Dálnok-utca 12. Telefon (Interurban) 988.

KRON KÁROLY FIA

cég Ujvidéken tisztelettel értesíti n. é. vevőit, hogy az idei

KARÁCSONYI VÁSÁR

november 24-én vette kezdetét.

HIREK.

A határszéli rendőrkapitányok és a Fiuméből érkezett hivatalos jelentések szerint ugyanis rövid négy hét alatt 10,000 magyar munkás jött haza, akik azt beszéltek, hogy Amerikában az újabb kivándorlók sorában a legsötétebb reménység, kétségbeesés van abban a tekintetben, hogy amit előzőleg hirdettek, az új elnökválasztás befejezése után gazdasági fellendülés be fog következni. A jelek arra mutatnak, hogy egyelőre Amerikában nagyobb arányú gazdasági fellendülésről, az ezer meg ezer számra heverő munkások foglalkoztatásáról szó sem lehet és kétségtelen, hogy nem 10,000 számra jönnek a kivándorlók haza, akik tul az Oceánon oly keservesen csalódtak, hanem jóval nagyobb számmal, ha hajójegyre és utazásra lenne pénzük.

És jóllehet ilyen sötét a helyzet, — nem szünetel az Amerikába való csábítás munkája. Az egész ország osztatlanul üdvözölheti tehát a belügyminisztert, aki a mainál még szigorubb bírsággal kíván lesújtani azokra, akik hivatásszerű provizórt az itthonvalókat Amerikába csábítják. Mert annyi bizonyos, hogy nagyon érthetik ezek a gonoszczélzatu emberek a maguk dolgát, hogy ámbár Amerikát, amelyről ők arany hegyeket ígérnek, tizezrével hagyják el a megcsalódott honfitársak, mégis akad olyan vak, olyan jóhiszemű, olyan csalódní szerető ember, aki lépre megy és éppen most, amikor rosszabb időt nem választhatna, Amerikába vitorlázik. Mert azt még tudnók érteni, hogy egy-két ember Amerikában se boldogul, de mindjárt tizezer ember? a ki vigan kifizeti a tetemes hajójegy árát (talán egész életének összes keresményét) s kiutazzék, meg megint visszavitorlásszék, ezt józan észszel senki se fogja gondolni. Bizonynyal ugy van, amiről különben az amerikai lapok állandóan írnak, hogy a gazdasági válság tart, a gyárak csukva vannak, munka nincs és Amerikában csak azok a régebbi kivándorlók tudnak megmaradni, akik nem lévén teljesen vadidegenek, hitelük van, amelyet kihasználhatnak abban a reményben, hogy majd csak virradnak jobb napok. Vagy azok maradnak, akiknek a hazautazásra való pénzük nincs meg és idehaza sincsen olyasvalakijük, a ki küldene számukra pénzt, ezzel kiváltaná őket a sötét rab-ságból, nyomorból.

Még mindig napirenden van Amerikában a munkanélküliek tüntetése, az éhezők fenyegetőzése, a tömegbe állása és részükéről az élelmiszerszállító vonatok megtámadása. A helyzet még kegyetlenebbnek ígérkezik a hidegebb idők beálltával. Munka? Munkacsoporulat pedig legfeljebb csak a legvérmesebb amerikai számítás szerint is, legföljebb abban az arányban várható, hogy az Amerikában elhelyezett munkásokat fogják tudni elhelyezni. Új bevándorlókra Amerikának nincs szüksége. Azért mondják oly sűrűn az Amerikába vándorolni akaróknak, hogy — vissza!

Teleki a népért. Gróf Teleki Arvéd, szeretett orsz. képviselőnk a képviselőház dec. 1. ülésén nagyhatású beszédet mondott, melyben meggyőző érvekkel mutatta ki a szövetkezeti eszmének azt az áldásos hatását, melyet a nép takarékosági érzékének növekedése által a szociális ellentétek kiegyenlítésére, a kereskedelem és gazdaság előmozdítása mellett a nép jólétére gyakorol. A nagy tetszést és hatást keltett nagy jelentőségű beszédet legközelebb részletesebben ismertetjük.

Városi közgyűlés. Vár. törvényhatóságunk december havi rendes közgyűlését e hó 10-én tartja meg.

Uj alügyész. A király Dr. Bertin Lajos nagybecskereki törvényszéki jegyzőt az ujvidéki ügyészséghez ügyészsévé nevezte ki.

Pályázat. Az ujvidéki kir. törvényszék elnöke a szablyai kir. járáshíróságnál üresedésben levő jegyzői állásra 2 heti lejárattal pályázatot hirdet.

A beocsini vasut megnyitása. Az uj, Pétervárad-beocsini h. é. vasut műtanrendőri bejárása s egyuttal ünnepléses megnyitása kedden, dec. 1-én ment végbe. Reggeli 9 órakor indult meg az 5 szalonkocsiból álló különvonat, mely dacára a már előző napon megtartott előzetes bejárásnak, a fontosabb pontok és objektumok felülvizsgálata céljából többször megállott s Pétervárad, Kamenica, Ledince és Rakovac állomásokon a polgári és katonai hatóságok, előljáróságok képviselőivel megnövekedve, valamivel 11 óra után érkezett Beocsinba. A sűrű, vastag köd teljesen elzárta a kilátást, ugy hogy a csupa szőlők közt, egyre emelkedő magaslatokon s nagy kanyarodások, fordulatok közt haladó vonalnak nyáron igen szép tájképet nyújtó részletei a valóságban eltakarva, csak a képzelet szárnyain voltak megeleveníthetők. A vasut, mely 17.2 km. hosszú, 2,700,000 koronába került s a modern technika és építészet nem egy, uj vívmányát öleli magába, így a sok aluljáró, felüljáró áthidalás közül különösen 3 vasbeton-hid tűnik ki, melyek eddigelé még specialitást képezve Magyarországon, Dr. Zielinsky Szilárd budapesti műegy. tanár tervezete alapján készültek. Az egyes állomásokon ilyenkor szokásos ünnepléses fogadtatás és üdvözlések talán a tél hidege, vagy a községek távolsága miatt hiányoztak ugyan, de bőven pótolhattak *Beocsinban*, hol a 70 főnyi, diszben kivonult tűzoltók élén a zenekar a magyar Himnussal fogadta a herobogó vonatot s a gyári tisztviselők élén Spitzer cementgyáros és Rosenberg igazgató üdvözölte a bizottságot. Maga a gyártelep is ünnepi szint, magyar és horvát zászlódszt öltött s a munkában nem levő alkalmazottak, nagya-apraja nyüzsgő élet élénk képét nyújtotta. A bizottság itt mindenekelőtt a jegyzőkönyv elkészítéséhez fogott, minek megtörténte után a tűzoltói szertáru szolgáló — ezuttal lombfüzérékkel és zászlókkal díszített tágas csarnokában, gazdagon terített asztaloknál lukullusi ebéd következett. Bár hiányoztak a tósztok, annál élénkebben megnyilvánult a köztudat, hogy Ohrenstein-Spitzer az uj vasut létesítésével újabb ágat illesztettek azon örökzöld koszorujába érdemeiknek, melyeket a hazai

ipar és kereskedelem terén szereztek. Az asztalbontás fél 5 felé történt s a társaság szivélyes bucsut véve a házigazdától, ugyancsak zeneszó mellett indult az állomásra, honnan a különvonat Ujvidékig ment, innea pedig a bizottság hivatalos tagjai este folytatták utjukat Budapestre. A bejáró bizottságban résztvettek Ehrenhöfer min. tanácsos a keresk. miniszterium, Vigyázó István a főfelügyelőség képviselőjében, Pajer József forgalmi főnök, Zelovich Kornél üzletvezető, Bende Oszkár főfelügyelő, Hollósy Géza, Korn Viktor felügyelők, Bárdosy titkár, Salamon postatávir dai felügyelő, az igazgatóság részéről Horváth Károly, Klementisz Ferenc, a vállalat részéről Révész Lipót, Jöhnisch Oszkár főmérnökök, Dr. Kolarovits, Riedl, Panián titkár Hoffmann Miksa osztálymérnök s az igazgatóság egészségügyi osztályának képviselőjében Dr. Stroné Ferenc. Ujvidékről Endre Antal műszaki tanácsos tvh. biz. tag, Skuteckzy Emil, Mierka Lambert, Zanbauer Ágoston vettek részt, Péterváradról Nemes Antal polgármester, Csabay állomásfőnök, Kamenicáról Rostok Róbert őrnagy hadapródiszkolai parancsnok, Szirmia részéről Grubics alispán, továbbá a horvátországi községek előljárói nagyobb számban.

Ipari továbbképző tanfolyamok. A m. kir. technologiai iparmuzeum által városunkban rendezett ipari továbbképző tanfolyamok az idén szép látogatottságnak örvendenek. Szám szerint iratkozott az üzleti fogalmazásra 22, a számtan-mértanra 27, a szabadkézi rajzra 19 és az építőipari rajzra 28, tehát összesen 98 iparos. Jövő évi január 1-vel nyílik meg a cipészipari szakrajztanfolyam és február 1-én a könyvviteli tanfolyam. A vezetőség mindent elkövet, hogy e tanfolyamok a viszonyoknak megfelelően szakirányuak legyenek és így bizton reméljük, hogy a még nyitandó két tanfolyamra is iparosaink szép számmal fognak jelentkezni.

Vasuti menetrend az Ujvidék-Pétervárad-beocsini h. é. vasuton f. dec. 1-től:

Ujvidék ind.	r. 4:23	Beocsin érk.	r. 5:39
	d. e. 10:49		d. 12:07
	d. u. 4:36		d. u. 5:42
Beocsin ind.	r. 6:10	Ujvidék érk.	r. 7:34
	d. u. 2:07		d. u. 3:30
	este 6:05		este 7:10

Előadás. Az „ujvidéki katolikus Olvasókör“-ben vasárnap délután Dr. Wagner Károly városi kerületi orvos nagy tetszéssel ismételte meg előadását a vörheny elleni védekezésről. Ezután Geiszler József köri elnök értekezett a pénz hasznáról és káráról és nagy tetszést keltett ügyes fejtegetésével. Vasárnap, december 6-án Kardos Miksa főgimn. tanár tart előadást „Tápszereink, mint életünk fenntartója“ címén.

Jelölő gyűlés. A helybeli szociáldemokrata párt vasárnap délután 3 órakor az Attila-utca Brezina-féle vendéglőben mintegy 50—60, jobbara asszony és gyermek jelenlétében tartott gyűlésén elhatározta, hogy a II-ik kerületben a városi képviselő választáson részt vesz és egyben az üresedésbe jövő bizottsági tagsági helyekre a következőket jelölte: dr. Krno Milos ügyvédet, Zsivánvics Gábor szakszervezeti titkárt, Pap Bálint és Szlivka István közművesegedekeket, Erdős András asztalossegget, Braun Károly borbélyt és Weiss Adolf szabót! —

Uj kör. A beltéri kath. Körnek m. vasárnap d. u. 4 órára hirdetett *megnyitó* gyűlésére a tagok igen nagy számban jelentek meg a Vasember I. emeletén bérelt helyiségekben. A megjelenteket, akiknek sorában ott láttuk *Balla Aladár* dr. főispánunkat is, igen kellemesen lepte meg a berendezés, mely a modern igényeknek megfelelően, csín-, elegancia- és kényelemre vall. A kör helyiségeinek megnyitására Dr. Ámon Pál kanonok plebános rövid szavakban vázolta a kör létrejöttét, annak a politika teljes kizárásával, tisztán a katolikus *hitélet* fejlesztésére és a *házasszeret* ápolására irányuló célját, majd köszönetet mondva az összes tagoknak, akiknek a kör létesítésében részük van, kérte, hogy a rég nélkülözött Kör érdekeit és célját támogatni, előmozdítani sziveskedjenek, Lelkes éljenzsre talált Dr. Ámon elnök azon kijelentése, hogy a kör összes berendezési, felszerelési költségeit Dr. Városov Gyula kalocsai érsek viselte, akihez — Niedermayer Gyula indítványára — üdvözlő és köszönő sürgöny intéztetett. — A megnyitás alkalmából este özv. Kranerné éttermében társas vacsora volt, melyen 78-an vettek részt s amely lelkes felköszöntők között, kedélyes vig hangulatban folyt le. A vacsora maga, úgy az ételek, mint italok jósága, általános meglepetést, elismerést keltett.

Gyászhir. Königstädter Dusan és családja súlyos vesztést szenvedett, végtelen gyászba borult, november hó 28-án, midőn hős szeretett kis fiuk: Hugó, súlyos és hosszúságos betegség után, a legszorgosabb szülői és orvosi ápolás dacára zsenge életének 3-ik évében meghalt. A köztiszteletben álló gyászoló család mély fájdalommal városszerte őszinte részvétet keltett, mely a nov. 30-án délelőtt végbement temetésén igen élénken nyilvánult meg.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Miládi nov. Dusan újvidéki járásbírói irnokot és Fehérvári Adolf kir. ügyészségi irnokot iradatiszteké nevezte ki.

Esküvő. Grósz Adolf oravicabányai gyógyszerész e hó 6-án esküszik meg Schwarz József köztiszteletű polgártársunk kedves és finom műveltségű leányával, Olga kisasszonnyal. Az esküvő, mert az izr. templom még nem készült el teljesen, Mayer szálló vigadó-jában déli 12 $\frac{1}{2}$ órakor tartatik meg.

A miniszter köszönete. A vallás- és közoktatásügyi miniszter B. Bodrogmegye törvényhatóságának és Zombor sz. kir. városnak azért, mert a kézimunkára képesítő országos képviselő által az évben Zomborban rendezett slójd tanfolyam céljaira 4000, illetve 270

Szamárköhögés

könnyen elmúlik a SCOTT-féle Emulsió használatát folytán. Orvosok, bábák és szülők bizonyítják ezt ezer és ezer levélben.

A SCOTT-féle Emulsió

As Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módosított védjegy — a halászt — kérjük egy-lyembe venni.

segít azért, mert elsőrangú alkatrészei és az eredeti SCOTT-féle eljárás kiváló szerré teszik, sőt *táperje* is elsőrangú. Már az első adagtól csodálatosan javul az általános egészség.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

2-4 Kapható minden gyógyszerárban.

koronát adományozott, őszinte elismerését és köszönetét nyilvánította.

Halálozás. Grossmann Hermanné szül. Löwenberger Johanna nov. 27-én rövid szenvedés után, életének 52., holdog házasságának 36-ik évében meghalt. Temetése vasárnap nov. 29-én a család hozzátartozóinak és ismerőinek nagy részvéte mellett ment végbe.

Mit kér a belügyminiszter? A belügyminiszter e héten leérkezett leiratában sürgősen felszólította Ujvidék városát, hogy küldjön egy részletes kimutatást a város jövedelmeiről és kiadásáról, pótdójának magasságáról és a város alkalmazottjainak javadalmazásáról. — A miniszteri leiratot a városoknak adandó állami dotáció kérdésével hozzák összefüggésbe, aminek rendezése mindenestre hozzá fog járulni városunk financiáinak javításához, a közterhek könnyebb elviselhetésére.

Ösöd. Az újvidéki kir. törvényszék Dimitrievits István festékáru kereskedő ellen a csődöt rendelte el; tömeggondnokul Dr. Gál Ödön ügyvéd rendeltetett ki.

Uj lap. „A Csajkás” címmel Jancusó László szerkesztésében nov. 28-án új társadalmi és szépirodalmi hetilap indult meg *Jitelen*, mely a hajdani Csajkás kerület szétesésében levő magyar társadalmát egyesíteni, a faj- és honzeretetlen erősíteni tűzte ki céljával.

Óbecse község jövő 1909-é. költségelirányzata 495,493 k. 87 fill. összes bevétellel szemben 437,910 kor. 52 f. kiadást, és így 57,583 k. 35 f. felesleget, illetve pénztári maradványt mutat ki.

Az osztrák államvasutakon beszédett állomásilleték felszámításának jogossága az utóbbi időben vitásá tétetett és annak visszafizetése iránt a magyar vasutak ellen perek is indítottak. A vitás jogi kérdést igen alaposan kifejti és megvilágítja dr. Baumgarten Nándor egyetemi magántanárnak, a fuvarozási jog kiváló szakírójának a Jogtudományi Közöny f. évi 42-ik és 43-ik számaiban megjelent tanulmánya. Ezekben a cikkekben dr. Baumgarten arra a konkluzióra jut, hogy az állomási illeték úgy belső anyagi jogosultsága, mint közzétételének módozata tekintetében összhangzásban áll a vasuti üzletszabályzat és az arra vonatkozó miniszteri rendeletek intézkedéseivel és hogy ezen illeték jogérvényesen fennálló és kellően kihirdetett díjszabásnak tekintendő. A díjszabási jogra vonatkozó összes forrásművek felhasználásával és az idevágó bírói joggyakorlat figyelembevételével készült tanulmány egyidejűleg Berlinben is megjelent a dr. Eger-féle „Eisenbahnrechtliche Entscheidungen” című folyóirat október havi füzetében.

Magyar kiállítás Boszniában. Az orsz. magyar kiállítási központ elhatározta, hogy Szarajevóban magyar kiállítást rendez azon célból, hogy a magyar iparnak az annektált tartományokban piacot teremtesen.

Egy bacoskal találmánya. Feuermann József topolyai máv hivatalnok szabadalmat nyert egy kézi mángorlógépre, mely azzalra erősíthető, egy nő által könnyen kezelhető s teljesen nélkülözhetővé teszi a nagy nehezen kezelhető és költséges, idomtalan nagy mángorlókat. Feuermann almás találmányát „Napoleon” név alatt Guba József topolyai vaskereskedő cég árusítja.

Az államvasutak orvosai. Mint hírlik, az államvasutak egészségügyi szolgálatának reformját már munkába vették. Ennek értelmében az államvasutaknál az orvosi kezelés is intenzívebb felügyelet alá kerül. A szabályzat értelmében minden üzletvezetőségben lesz egészségügyi osztály, melynek élére egy fő-

orvos jön főellenőri tisztséssel. Ezen főorvosok azonban az igazgatóság egészségügyi osztályának a fenhatósága alá kerülnek. A máv. ezen új főorvosai rendes hivatalos órákat tartanak és csak annyit praktizálhatnak, amennyit a hivatal megenged nekik.

Legfinomabb csemege-különlegességek, folytonos újdonságok *Wagner* testvéreknél Ujvidéken.

Nyilt-tér.

Öreg emberek néha olyan különösek,

de hogy mi jó és hasznos az egészségre, többnyire jobban tudják, mint a fiatalok. És tudja-e mit mond Jámor bácsi: „Fay valódi szodeni-jét! Ha meghűltél, ha a gyermeked köhög, ha elnyálkásodtál, mert sokat dobányoztál; ha fájdalmat érzel a lélekzések, ha rekedten beszélsz, — végy szodent, Fay-féle valódi szodeni ásvány-paszillát. En kipróbáltam és tudom, mi a jó.” Egy skatulya 1 k. 25 fill és minden gyógyszerárban, drogériában és ásványvizeskereskedésben kapható.

Vezérképviselő: Ausztria-Magyarországra: W. Th. Guntzert, Wien, IV. Gr. Neugasse, 17.

Főraktár Budaposton: Egger Leó dr. és Egger J. VI. Váci-körút 17. Kochmeister Frigyes utóda, V. Hold-utca 8., Thallmayer és Soltz, V. Zrínyi-utca 8., Török József, VI. Király-utca 12.

Felelős szerkesztő: Pap Sándor.
Társzerkesztő: Zanbauer Ágoston.

MÁV ad 247.417/908. sz. FIV.

Hirdetmény.

Közhírré teszszük, hogy áru- és kocsi-torlódás folytán beállott rendkívüli forgalmi viszonyokra való tekintettel, kereskedelemügyi m. kir. Miniszter urnak f. évi november hó 27-én 101,896. szám alatt kelt engedélyével, a vasuti üzletszabályzat 63. §. (3) 2., valamint a vasuti árufuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezmény 14 ik cikkéhez tartozó végrehajtási határozmányok 6. §. (3) 2. pontja alapján, az érvényben levő szabályzatszerű szállítási és póthatáridőkön kívül úgy a magyar, osztrák és bosznia-hercegovinai, mint a nemzetközi forgalomban f. évi november hó 30-tól kezdve visszavonásig: 1. a budapest—ruttkai, 2. havan—kassai, 3. miskolc—lawoczej, 4. sátoraljaújhely—mezőlaborci, 5. budapest—predeál, 6. püspökladány—körösmezői, 7. szolnok—tövisi, 8. budapest—orsovai, 9. temesvár—báziási, 10. budapest—zimonyi, 11. budapest—fiumei, 12. ujdombóvár—bródi, 13. budapest—bruck—királyhidai, 14. budapest—marcheggi és 15. galánta—zsolnai vonalak állomásainak egymás-közi forgalmában, továbbá a magyar királyi államvasutak többi vonalain, valamint a magyar kir. államvasutak kezelése alatt lévő vasutakon fekvő állomásoknak az 1—15 pontok alatt felsorolt vonalak állomásaival és viszont, ezenkívül az 1—15 pont alatt felsorolt vonalak állomásainak idegen vasutakkal és viszont való forgalmában szállításra kerülő és végül az 1—15 pont alatt felsorolt vonalak közül bármelyiket részben, vagy egészben átmenetben érintő teherárakra, — élő állatok, friss hus, friss gyümölcs, friss főzelék és tojásküldemények kivételével, — még további 5 napi időleges szállítási póthatáridő fog alkalmaztatni.

Budapest, 1908. nov. 28. Az igazgatóság.

Lelkesek- és tanítóknak

5% árengedmény.

Néhány szó a nagyérdemű közönséghez!

Eddig a vevőközönség mindenütt csak gyárilag készült pörkölt kávéét vásárolta, melyről pedig köztudomású, hogy jó nem lehet és pedig azért, mert ha a kávé 3-4 napnál tovább áll, úgy az megsavanyodik és elveszti eredeti jó ízét.

A FIUMEI KÁVÉBEHOZATAL naponta 10-20-szor is pörköltet, sőt kívánatra a vevő szeme előtt hajlandó a megvett kávé megpörköltetni.

A FIUMEI KÁVÉBEHOZATAL kizárólag faj-kávékat árusít, mely abban különbözik a fűszeresenál árusított kávéktól, hogy egészen másképp lesznek kezelve. A kávé-nál ugyanis fontos, hogy ne fektüdjék oly helyen, ahol olaj, petroleum, sajt vagy nyitott halkanervek vannak, amint ez minden fűszeresenál gyakori eset. Ugyanis a kávé minden idegen illatot magába szív és néha azért rossz a kávé, mert oly helyiségben fektült, ahol ily cikkek voltak felhalmozva.

A Fiumei kávébehozatal kizárólag: kávé, teát, csokoládét, cacao, cognacot, rumot, mandulát, rizst, mazsolot és jour tea-süteményeket árusít **UJVIDÉKEN,**
KOSSUTH LAJOS UTOA 30. szám.
3-5

MÁV 42766./I./d. 1908. szám.

Pályázati hirdetmény.

A máv szegedi üzletvezetősége az 1909-ben szükségelt s alább felsorolt anyagok szállítására ezenel nyilvános pályázatot hirdet: 6200 m³ bánya vagy folyó kavics, 2100 m³ rostált kavics. A szegedi üzletvezetőség fenntartja magának, hogy a fent közölt mennyiségeket a megrendelések idején a tényleges szükséglethez képest 10%-al felemelhesse vagy lejjebbithesse. Minőség vagy egyéb tekintetben szükséges felvilágosítások alulírott üzletvezetőség anyag- és leltárbeszerzési osztályában kaphatók, ugyszintén a részletes feltételek és ajánlati űrlapok ugyanott díjmentesen megszerezhetők, vagy posta útján megküldetnek.

Ezen pályázatra és a szállításokra irányadó még a 122291/96. általános anyagszállítási feltételek, melyek alulírott üzletvezetőségénél betekinthetők, a máv budapesti nyomtatványtárnál 50 fill. lefizetése mellett megszereshetők. Az ajánlat ivenkiint 1 kor. bélyeggel látandó el, keltezendő és ajánlattevő teljes címe és lakása kitétele mellett aláírva *lepecsételve ezen külcimmel* „Ajánlat a 42,766/908. sz.-hoz” legkésőbb 1908. december 10-én déli 12 óráig, a szegedi üzletvezetőség anyag- és leltárbeszerzési osztályához benyújtandó, vagy posta útján beküldendő.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyagok értékének 5%-a készpénzben vagy állami letelekre alkalmas értékpapírokban legkésőbb 1908. dec. 9. déli 12 óráig a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztárána létéendő. Nyertes szállításra átengedett anyagok értékének 5%-át óvadék gyanánt tartozik letenni a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztárána l. Ezen feltételektől eltérő ajánlatok, továbbá olyanok, melyek nem a kitűzött határidőig érkeznek meg, vagy táviratilag tételnek, valamint póta-

jánlatok és olyanok, melyek lényeges részében javítások vagy vakarások fordulnak elő s a melyekre az előirt bánatpénz le nem tétel, figyelembe vételre igényt egyáltalán nem tarthatnak.

A szegedi üzletvezetőség fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között tekintet nélkül az árakra szabadon választhasson, hogy az ajánlott mennyiségből tetszése szerinti részmenyiség szállítását is átengedhesse olyformán, hogy ajánlattevők ily részmenyiség szállítását is elfogadni kötelesek, ha csak ajánlatukban világosan ennek ellenkezőjét ki nem kötötték és végre a cél elérése érdekében bármely más irányú intézkedést tölhesen.

Szeged, 1908. nov. Az üzletvezetőség.

Karácsonyfa dísz

meglepő szép *ujdonságok*, gyönyörű **bonbonierek**, legfinomabb bel- és külhoni **bonbonok óriási választékban** megérkeztek.

Csemegeárunkban minden nap *ujdonság*.

Sütése célokra ajánljuk legfinomabb **árúinkat**, szükséglet esetén kérünk szives megrendelést.

Borok, likörök, pezsgők legolcsóbb árban.

Vidéki megrendelések a beérkezés napján adatkak póslára ingyen csomagolásban.

Ár lap ingyen.

Tessék üzletünket és árúinkat vétel nélkül is megtekinteni.

Wagner testvérek Ujvidék,
fűszer-, bor- és csemege különlegességek üzlete.
2-8

28947 sz. kig. 1908.

Pályázati hirdetmény.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa az ujjáalkotott városi szervezeti szabályrendelet 286. §-a alapján pályázatot hirdet egy 6 évre szóló,

választás útján betöltendő, évi 2100 kor. fizetés, két egyenként 200 koronás ötödéves pótlék és 600 kor lakáspénz élvezetével egybekapcsolt *gazdasági intézői* állásra.

A pályázni óhajtokat felhívjuk, hogy az 1883. évi I. t.-c.-ben, illetve a városi szervezeti szabályrendelet 285. §-ában megszabott minősítést, (valamely m. kir. gazdasági tanintézet szabályszerű bevégezését) igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket 1908. évi december 8-ik napjának déli 12 órájáig a városi tanács iktató hivatalánál nyujtsák be.

Ujvidék, szab. kir. város tanácsának 1908. évi november hó 23-án tartott üléséből.

Dr. Demetrovits Vladimir
polgármester.

2-3

Elegáns külső,

tartalmas bor, finom üdítő íz és zamat jellemzi pezsgőnket.

KAPHATÓ:
minden elsőrangú fűszerkereskedésben, kávéházban és vendéglőben. VI.

Kérem figyelni!

Nem okvetlen szükséges sokat fizetni egy óráért, hogy jól és pontosan járjon, mert

FISCHER M. mű-órásnál Ujvidéken

II. Rákóczi Ferencz-út 20. szám alatt

minden óra pontos javítása, (különleges órák, ismétlő chromometer, chronograf és verőszobák kivételével), csak 90 kr.-ba = (1.80 k.) kerül, ha a szerkeszetnek valamelyik része nem hiányzik.

Egy lánchuzamú óra pontos javítása	75 krajcár.
ébresztő	65 "
szobóra rugó betevés	55 "
szobóra fedél felrugó	45 "
üveg bármily vastag	15 "
mutató	12 "
kulcs	4 "

Az általam javításra elvállalt óráért (törésen kívül) jótállok, hogy t. megbízomnak avval 3 évig baja nem lesz. — Kérem csak egyszer megkísérteni és meg lesz győződve. Szives bizalmát kéri **FISCHER M. mű-órá.**

UJDONSÁG: Egy gyönyörű szép betűs gyűrű K 1.80 fill.

FELTÜNÉST KELTŐ KARÁCSONYNI VÁSÁR

kezdődik december 1-én és tart szerb karácsonyig, január 6-ig.

LÖWY MÁTYÁS ÉS TÁRSA divataruházában Ujvidéken.

70-100

Főter. „Erzsébet szálloda” épület.

Különös figyelmet érdemlő olcsóságok.

Nyomatott Hirschenhauser Benó könyvnyomdájában Ujvidéken.